

Trükitööstus

EKSPERDI KOMMENTAAR

Trükitööstuse kasvupotentsiaal asub väljaspool Eestit

Eesti Trüki- ja Pakenditööstuse Liidu tegevjuht Katre Savi
Oktoober 2018

Eestis tegutseb enam kui 400 ettevõtet, kelle tegevusalaks on trükkimine. 2017. aastal on Statistikaameti andmetel trükitööstuses (ajalehtede, raamatute, perioodikaväljaannete, ärikataloogide, reklaammaterjalide, äriblankettide jm kontoritarvete trükkimine, siiditrükk, trükielelne tegevus, köitmine ja selle sidusalad ning muu trükkimine) tegutsevad ettevõtteid 398, nendest 146 ettevõtet on müüginahuga 100 000€ ja üle selle, 198 ettevõtte puhul jäi müüginahuga alla 30 000€, eksportivaid trükiettevõtteid on 121. Eesti Trüki- ja Pakenditööstuse Liiduna vaatame sektorit laiemalt, sektori majandusülevaadet koostades kogume andmeid ja analüüsime lisaks trükikodadele ka nende pakendiettevõtete majandusnäitajaid, kelle tootmisprotsessis olulise osa moodustab trükkimine.

Trükitööstus pakub tööd ligi 3000 töötajale, kui trükikodadele juurde liita pakendiettevõtteid, kes oma toodetele trükivad, on sektoris töötajaid 4500 ringis ning tööd on pakkuda enamalegi. Vajaliku tööjõu leidmine trükitööstusesse on kindlasti üks teravamaid probleeme, mida on ettevõtete endi poolt peetud ka üheks peamiseks arengut pärssivaks faktoriks. Sektor vajab täiendavat oskustööjõudu, erialase ettevalmistusega varasema töökogemusega spetsialiste Eestis aga napib ning võõrtööjõu kaasamist piirab seadusandlus. Samuti ei tule vajalikku pealekasvu Tallinna Polütehnikumist, kus trükitehnoloogia erialasid õpetatakse, põhjuseks jätkuvalt kutsehariduse madal maine ning vähenenud teadlikkus kaasaegset trükitööstusest.

Eesti trükiettevõtteid tegutsevad konkurentsivõimelisel ülemaailmsel trükiturul, ainuüksi Euroopas on trükiettevõtteid üle 117 000, sektoris töötab üle 637 000 töötaja ning sektori kogukäive on 85 miljardit eurot. Eesti trükitööstuse müügitulu oli 2017. aastal 230 miljonit ning eksport moodustas sellest 53%. Peamised ekspordisihhurud on Soome, Rootsi, Leedu, Norra, Läti ja Taani. Kui Eesti ekspordib üsna suures mahus naaberriikidesse Läti ja Leetu, siis samas ollakse ka peamised konkurendid Põhjamaadesse ekspordimisel, oluline konkurent on ka Poola. Suhteliselt sarnased arengud toimuvadki Eestis, Läti ja Leedu trükiturul ning mõnevõrra eristatakse Kesk-Euroopa riikides toimuvast. Kui Eestis (ka Lätis ja Leedus) on trükiettevõtete arv jätkuvalt kasvutrendis, siis mujal Euroopas see number langeb. Sellel erisusel on positiivne efekt, nii jõuab üha enam trükitehnikat just siia piirkonda.

Eesti trükituru trendid segmentide lõikes on sarnased kogu Euroopa trükitööstusele. Raamatutrüki turg püsib suhteliselt stabiilsena, vähenevad küll trükivõrded tellimuse kohta, kuid samas kasvab hoogsalt trükivõrded nimetuste arv. Ajakirjade ja ajalehtede trükk on väikeses languses, samuti kataloogide ja reklaammaterjalide trükk. Jõudsalt kasvavad etiketi- ja pakenditrükiturg. Enim innovatsiooni luuakse trükivõrded elektroonika, elektrit juhtivate trükivõrded ja pinnakatete maailmas.

Pidev tootmiseseadmete kaasajastamine ja investeerimine tehnoloogiasse tähendab, et Eesti trükiettevõtteid suudavad pakkuda tippkvaliteeti ning täita üha enam ja mahukamaid tellimusi, kui vajab kohalik turg. Kasvupotentsiaal asub väljaspool. Selleks, et püsida konkurentsivõimelisel globaalsel turul on Eesti ettevõtete väljakutseks tootmise tööprotsesside efektiivsemaks muutmine ning uute klientide leidmine välisriikides. Eesti ettevõtteid ei võistle enam madalaima hinna turul, tulevik seisneb eelkõige ressursitõhusamas tootmises, automatiseerimises, tootearenduses ja pidevas kvaliteedi parandamises.